

Grunderna för beviljande av stødtjänster enligt 19 § i socialvårdslagen

Östra Nylands välfärdsområde 2025

Nämnden för ordnande av tjänster 14.05.2025 §

Sammanfattning

Östra Nylands välfärdsområde omfattar sju kommuner: Askola, Lappträsk, Lovisa, Mörskom, Borgå, Pukkila och Sibbo. Målet för välfärdsområdet är att producera effektiva tjänster för invånarna i området genom att betona den förebyggande synvinkeln.

I detta dokument beskrivs ansökan om och innehållet av stödtjänster som är i överensstämmelse med 19 § i socialvårdslagen (1301/2014) samt grunderna för beviljande vid Östra Nylands välfärdsområde.

Innehåll

1 Stödtjänster enligt 19 § socialvårdslagen	3
2 Ansökan om stödtjänster och inledande av ärende	4
3 Utredning av servicebehovet	4
4 Grunderna för beviljande av stödtjänster	4
4.1 Måltidstjänst	4
4.2 Klädvårdstjänst	5
4.3 Städttjänst.....	6
4.4 Tjänster för uträttande av ärenden	8
4.4.1 Butikstjänst.....	8
4.4.2 Ledsagartjänst	8
4.5. Tjänster som främjar och stöder delaktighet och socialt umgänge	10
5 Beslutsfattande och klientplan	10
3.6 Klientavgifter.....	11
7 Lagstiftning som styr innehållet i dokumentet	11

1 Stödtjänster enligt 19 § socialvårdslagen

Om stödtjänster föreskrivs i socialvårdslagen (1301/2014). Med stödtjänster avses tjänster som skapar och upprätthåller sådana förhållanden i en persons hem att personen så självständigt som möjligt kan klara av de funktioner som hör till det dagliga livet samt tjänster med hjälp av vilka personen kan få ett innehåll som ger välbefinnande i livet.

Stödtjänster är tjänster som är förebyggande, främjar välbefinnandet, upprätthåller funktionsförmågan samt stödjer personens egna resurser. Stödtjänster ordnas för personer vars funktionsförmåga är nedsatt på grund av hög ålder, sjukdom eller skada eller av någon annan motsvarande orsak. Även en särskild familje- eller livssituation kan utgöra grunden för att ordna stödtjänster.

Stödtjänster enligt 19 § i socialvårdslagen omfattar

1. måltidstjänst
2. klädvårdstjänst
3. städtjänst
4. tjänster för uträttande av ärenden
5. tjänster som främjar eller stöder delaktighet och socialt umgänge.

Stödtjänster är primära tjänster, och för att använda dem förutsätts inte att man använder andra tjänster. Stödtjänster ordnas för en person enligt hens individuella behov genom ett beslut som gäller för viss tid eller tills vidare.

Grunder för beviljande av stödtjänster är specifika för tjänsterna. Stödtjänster som har beviljats en person kan ökas, minskas eller helt avslutas om personens funktionsförmåga och/eller servicebehov ändras, eller om förhållanden som påverkar beviljandet av tjänsten ändras. Stödbehovet utvärderas regelbundet och vid behov.

Beviljandet av stödtjänster förutsätter att personen faktiskt bor i någon av kommunerna i Östra Nylands välfärdsområde enligt vad som föreskrivs i lagen om hemkommun (201/1994). I en brådskande situation tryggas den nödvändiga omsorgen och utkomsten för en person som vistas i välfärdsområdet enligt socialvårdslagen (1301/2014, 12 §).

För användningen av stödtjänster tas ut en avgift. Avgiften tas ut enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Priset på en tjänst bestäms enligt de klientavgifter, och den klientavgiftstabell som årligen godkänns av Östra Nylands välfärdsområdesfullmäktige.

Stödtjänster enligt socialvårdslagen beviljas inom serviceområdena för barnfamiljer, personer i arbetsför ålder och äldre. Det finns skillnader i ordnandet av stödtjänster mellan olika serviceområden inom Östra Nylands välfärdsområde på grund av skillnader i klientgrupper och ändamålsenlighet. Serviceområdesspecifika anvisningar för stödtjänster beskriver stödtjänsternas närmare innehåll för olika kundgrupper.

2 Ansökan om stödtjänster och inledande av ärende

Behovet av stödtjänster kan identifieras av personen själv, en närstående, en person som företräder social- och hälsovårdssektorn eller någon annan person. Stödtjänsten ansöks skriftligen med en ansökan om stödtjänster eller muntligen genom att kontakta klienthandledningen inom det egna serviceområdet. Behovet av stödtjänster kan också komma fram i samband med ett bedömningsbesök gällande bedömning av servicebehovet eller när man på annat sätt träffar en person.

3 Utredning av servicebehovet

Behovet av stödtjänster bedöms med bedömning av servicebehovet. Om stödtjänsten söks skriftligen tar den serviceområdesspecifika klienthandledningen emot och behandlar ansökan om stödtjänster. En bedömning av det ansökta servicebehovet görs.

Personens servicebehov bedöms av en tjänsteinnehavare inom välfärdsområdet. Bedömningen görs tillsammans med sökanden och vid behov med hens närstående. Bedömningen av servicebehovet görs i den omfattning som förutsätts av klientens livssituation, och i en omfattning som är ändamålsenlig med tanke på beviljandet av tjänsten.

Vid utredningen av servicebehovet utvärderas den sökandes hälsotillstånd, funktionsförmåga, livssituation samt stödbehov. Den sökandes möjlighet till stöd från närstående beaktas i bedömningen. Utredningen av servicebehovet är avgiftsfri för den sökande.

Stödtjänster som beviljas av välfärdsområdet arrangeras enligt principen om den lättaste möjliga tjänsten. Syftet med principen är att stödja personens självständiga funktionsförmåga.

4 Grunderna för beviljande av stödtjänster

Stödtjänster kan beviljas en person när de allmänna samt servicespecifika grunderna för beviljande uppfylls.

Allmänna grunder för beviljande

- En bedömning av servicebehovet har gjorts för den sökande.
- På basis av bedömningen av servicebehovet behöver personen hjälp och/eller stöd på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller andra levnadsförhållanden (t.ex. hemmiljö, ekonomisk situation).
- Det finns inga andra sätt att ordna ärendet/situationen.

4.1 Måltidstjänst

Målet med måltidstjänsten är att stödja och främja personens övergripande välbefinnande samt självständiga boende. Med måltidstjänsten tryggas och säkerställs den sökandes och hens minderåriga barns (som bor i samma hushåll) dagliga näringstillförsel. Med hjälp av tjänsten främjas näringstillstånd, hälsa, ork samt funktionsförmåga i dagliga funktioner.

När man bedömer behovet av måltidstjänst ska man i första hand utreda personens självständiga funktionsförmåga, möjligheter att få stöd för tryggheten av näringstillförseln av den närmaste kretsen samt möjligheter att använda måltidstjänster som ordnas på annat sätt.

Måltidstjänsten är avsedd för personer som uppfyller följande villkor:

1. En persons eller hens minderåriga familjemedlemmars näringstillstånd är hotat
2. Personen kan inte laga eller skaffa måltider själv eller med en annan persons hjälp
3. Personen kan inte utnyttja måltidsmöjligheter utanför hemmet

4.2 Klädvårdstjänst

Syftet med klädvårdstjänsten är att stöda och främja personens och de minderåriga familjemedlemmarnas som bor i samma hushåll med hen övergripande välbefinnande samt självständiga boende. Med klädvårdstjänst avses att vardagsbyk tvättas (brukskläder, lakan, handdukar), viks och att ren tvätt läggs i skåpet.

När man bedömer behovet av klädvårdstjänst utreder man i första hand personens självständiga funktionsförmåga, möjligheter att tvätta byk i boendemiljön, möjligheter att få stöd för klädvården av närmaste krets samt möjligheter att använda tjänster som ordnas på annat sätt.

Klädvårdstjänsten riktas till personer som uppfyller följande villkor:

1. Personen klarar inte själv av klädvårdsuppgifter på grund av sin nedsatta funktionsförmåga
2. Personens närstående kan inte hjälpa med att ordna klädvård
3. Klädvården kan inte ordnas på något annat sätt i personens boendemiljö

Inkomst- och förmögenhetsgränser för tjänsten:

Inkomstgräns

I ett hushåll med en person 1 300 euro/mån.

I ett hushåll med två personer sammanlagt 2 400 euro/mån.

Som inkomster beaktas personens bruttoinkomster. I fråga om inkomstuppgifterna används de senast fastställda skatteuppgifterna. Som inkomster beaktas:

- skattepliktiga och skattefria inkomster innan skatterna dras av för sökanden och hens sambo eller make/maka som hen har gemensamt hushåll med
- förvärvs- och kapitalinkomster
- skogsinkomst

Som inkomster beaktas inte följande förmåner och understöd:

- bostadsbidrag, stöd för närståendevård, vårdbidrag för pensionstagare, handikappbidrag, militärunderstöd, fronttillägg, sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring, studiepenning, vuxenstudiepenning, studiestödets bostadstillägg,

verksamhetsbidrag och reseersättning som betalas som utkomststöd, ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning, stipendier som betalas på grund av studier och andra motsvarande understöd, ersättningar för kostnader för familjevård, stöd för hemvård av barn, barnbidrag, vårdbidrag för barn, barnförhöjning, underhållsbidrag eller underhållsstöd, höjningar av pensioner och motsvarande inkomster på grund av barn som är beroende av vård, sytning.

Förmögenhetsgräns

I ett hushåll med en person 5 000 euro.

I ett hushåll med två personer 8 000 euro.

Som förmögenhet beaktas en ensam boende persons förmögenhet eller den sökandes och dennes sambos eller makes/makas gemensamma förmögenhet då de har ett gemensamt hushåll. Som förmögenhet beaktas bankmedel, aktier och fonder.

Som förmögenhet beaktas inte en stadigvarande bostad som är i klientens eget bruk.

Det att inkomst- eller förmögenhetsgränsen överskrids är i sig själv inte ett hinder för att ansöka om eller erhålla tjänsten, om personens funktionsförmåga som helhet bedömt förutsätter att personen får stödtjänsten och om tjänsten inte kan ordnas på något annat sätt och det bedöms att personens servicebehov kommer att öka om personen inte använder den ansökta stödtjänsten. Om inkomst- eller förmögenhetsgränserna överskrids, utövar välfärdsområdet prövningsrätt vid beviljande av tjänster.

4.3 Städtjänst

Städtjänstens mål är att stöda och främja personens och de i samma bostad boende minderåriga familjemedlemmars övergripande välbefinnande samt självständiga boende. Med städtjänst avses underhållsstädning av hemmet enligt behov.

I underhållningsstädning ingår:

- Dammsugning i de dagliga bostadsutrymmena
- Fuktigtorkning av golvet
- Dammtorkning
- Rengöring av toalett- och badrumsutrymmena
- Små städningsarbeten i hemmet såsom:
 - Diskning
 - Städning av beredningsytor och spis
 - Rengöring av kylskåp och frys
- Hemskötseluppgifter såsom:
 - Snygga upp sängen och byta sängkläder
 - Föra bort sopor

I underhållningsstädning ingår inte:

- Tvättning av bastu
- Fönstertvätt

- Uttagning av mattor och sängkläder
- Byte av gardiner
- Andra liknande åtgärder för att städa eller putsa upp, som till kravnivån eller på annat sätt tidsmässigt eller innehållsmässigt liknar de ovan nämnda

Tjänster som inte ingår i underhållningsstädningen skaffas av personen på egen bekostnad.

Städtjänsten är avsedd för personer som uppfyller följande villkor:

1. Personen klarar på grund av sin nedsatta funktionsförmåga inte av att ta hand om grundläggande renlighet i hemmet
2. Personens närstående kan inte hjälpa med att ta hand om hemmets grundläggande renlighet
3. Personen eller hens närstående har inte möjlighet att ordna städtjänsten på annat sätt

Inkomst- och förmögenhetsgränser för tjänsten:

Inkomstgräns

I ett hushåll med en person 1 300 euro/mån.

I ett hushåll med två personer sammanlagt 2 400 euro/mån.

Som inkomster beaktas personens bruttoinkomster. I fråga om inkomstuppgifterna används de senast fastställda skatteuppgifterna. Som inkomster beaktas:

- skattepliktiga och skattefria inkomster innan skatterna dras av för sökanden och hens sambo eller make/maka som hen har gemensamt hushåll med
- förvärvs- och kapitalinkomster
- skogsinkomst

Som inkomster beaktas inte följande förmåner och understöd:

- bostadsbidrag, stöd för närståendevård, vårdbidrag för pensionstagare, handikappbidrag, militärunderstöd, fronttillägg, sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring, studiepenning, vuxenstudiepenning, studiestödets bostadstillägg, verksamhetsbidrag och reseersättning som betalas som utkomststöd, ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning, stipendier som betalas på grund av studier och andra motsvarande understöd, ersättningar för kostnader för familjevård, stöd för hemvård av barn, barnbidrag, vårdbidrag för barn, barnförhöjning, underhållsbidrag eller underhållsstöd, höjningar av pensioner och motsvarande inkomster på grund av barn som är beroende av vård, sytning.

Förmögenhetsgräns

I ett hushåll med en person 5 000 euro.

I ett hushåll med två personer 8 000 euro.

Som förmögenhet beaktas en ensam boende persons förmögenhet eller den sökandes och dennes sambos eller makes/makas gemensamma förmögenhet då de har ett gemensamt hushåll. Som förmögenhet beaktas bankmedel, aktier och fonder.

Som förmögenhet beaktas inte en stadigvarande bostad som är i klientens eget bruk.

Det att inkomst- eller förmögenhetsgränsen överskrids är i sig själv inte ett hinder för att ansöka om eller erhålla tjänsten, om personens funktionsförmåga som helhet bedömt förutsätter att personen får stödtjänsten och om tjänsten inte kan ordnas på något annat sätt och det bedöms att personens servicebehov kommer att öka om personen inte använder den ansökta stödtjänsten. Om inkomst- eller förmögenhetsgränserna överskrids, utövar välfärdsområdet prövningsrätt vid beviljande av tjänster.

4.4 Tjänster för uträttande av ärenden

Tjänsten för uträttande av ärenden innehåller butikstjänster och ledsagartjänster. Tjänsterna riktas till behovet att uträtta nödvändiga ärenden.

4.4.1 Butikstjänst

Målet med butikstjänsten är att stöda och främja personens och de minderåriga familjemedlemmarnas som bor i samma bostad övergripande välbefinnande samt självständiga boende.

Med butikstjänsten säkerställs och tryggas att personen får de dagligvaror hen/familjen behöver i vardagen. Till dagligvaror hör förutom livsmedel även bland annat hygienartiklar samt hemmets papper och tvättmedel som används dagligen. Det är inte möjligt att beställa tobaks- och alkoholprodukter eller andra produkter med åldersgräns eller produkter som är tillståndspliktiga.

När man bedömer behovet för butikstjänsten ska man i första hand utreda personens självständiga funktionsförmåga, möjligheter att få stöd för att skaffa dagligvaror av den närmaste kretsen samt möjligheter att använda tjänster som ordnas på annat sätt.

Butikstjänsten är avsedd för personer som uppfyller följande villkor:

1. Personens förmåga att självständigt bo hemma äventyras på grund av bristen på dagligvaror
2. Personen kan inte själv eller med hjälp av någon annan person regelbundet uträtta ärenden i en dagligvaruhandel eller beställa dagligvaror hem på annat sätt

4.4.2 Ledsagartjänst

Målet med ledsagartjänsten är att stödja och främja personens självständiga boende i sitt eget hem, övergripande välbefinnande samt självständiga uträttande av ärenden. Med ledsagartjänst avses hjälp som ges vid behov till personen i skötsel av nödvändiga vardagliga ärenden tillsammans med personen. Ledsagartjänst beviljas inte för uträttande av ärenden på personens vägnar.

Ledsagartjänst innebär att personen ges hjälp med att uträtta ärenden med till exempel myndigheter eller banken, eller i ett verksamhetsställe inom hälsovården. Butikstjänsten som ordnas av service för äldre vid Östra Nylands välfärdsområde kan inte ersättas med ledsagartjänst. Med butikstjänsten för de äldre ordnas nödvändigt handlande i butiken.

När man utreder behovet av ledsagartjänst, utreder man personens funktionsförmåga att själv sköta vardagliga ärenden, de närståendes eller frivilligverksamhetens möjligheter att hjälpa med nödvändiga ärenden samt klientens förmåga att sköta ärendena genom distansförbindelser, såsom per telefon eller på nätet.

Ledsagartjänsten är avsedd för personer som uppfyller följande villkor:

1. Personen klarar på grund av sin nedsatta funktionsförmåga inte av att självständigt uträtta sina ärenden, och att låta bli att uträtta ärendena kunde öka personens servicebehov
2. Personens närmaste krets eller andra aktörer kan inte hjälpa till med att sköta de nödvändiga ärendena
3. Färdtjänstens följeslagarhjälp är inte ett tillräckligt stöd för nödvändigt och tryggt uträttande av ärenden

Inkomst- och förmögenhetsgränser för tjänsten:

Inkomstgräns

I ett hushåll med en person 1 300 euro/mån.

I ett hushåll med två personer sammanlagt 2 400 euro/mån.

Som inkomster beaktas personens bruttoinkomster. I fråga om inkomstuppgifterna används de senast fastställda skatteuppgifterna. Som inkomster beaktas:

- skattepliktiga och skattefria inkomster innan skatterna dras av för sökanden och hens sambo eller make/maka som hen har gemensamt hushåll med
- förvärvs- och kapitalinkomster
- skogsinkomst

Som inkomster beaktas inte följande förmåner och understöd:

- bostadsbidrag, stöd för närståendevård, vårdbidrag för pensionstagare, handikappbidrag, militärunderstöd, fronttillägg, sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring, studiepenning, vuxenstudiepenning, studiestödets bostadstillägg, verksamhetsbidrag och reseersättning som betalas som utkomststöd, ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning, stipendier som betalas på grund av studier och andra motsvarande understöd, ersättningar för kostnader för familjevård, stöd för hemvård av barn, barnbidrag, vårdbidrag för barn, barnförhöjning, underhållsbidrag eller underhållsstöd, höjningar av pensioner och motsvarande inkomster på grund av barn som är beroende av vård, sytning.

Förmögenhetsgräns

I ett hushåll med en person 5 000 euro.
I ett hushåll med två personer 8 000 euro.

Som förmögenhet beaktas en ensam boende persons förmögenhet eller den sökandes och dennes sambos eller makes/makas gemensamma förmögenhet då de har ett gemensamt hushåll. Som förmögenhet beaktas bankmedel, aktier och fonder.

Som förmögenhet beaktas inte en stadigvarande bostad som är i klientens eget bruk.

Det att inkomst- eller förmögenhetsgränsen överskrids är i sig själv inte ett hinder för att ansöka om eller erhålla tjänsten, om personens funktionsförmåga som helhet bedömt förutsätter att personen får stödtjänsten och om tjänsten inte kan ordnas på något annat sätt och det bedöms att personens servicebehov kommer att öka om personen inte använder den ansökta stödtjänsten. Om inkomst- eller förmögenhetsgränserna överskrids, utövar välfärdsområdet prövningsrätt vid beviljande av tjänster.

4.5. Tjänster som främjar och stöder delaktighet och socialt umgänge

Syftet med den tjänst som främjar och stöder delaktighet och socialt umgänge är att förebygga utslagning och främja välfärd. Med hjälp av tjänsten stöds och främjas personens möjligheter att vara en del av gemenskapen och delta i samhällets verksamhet. Innehållet i tjänsten varierar från ett serviceområde till ett annat, men inom alla serviceområden stärker tjänsten personens delaktighet och medlemskap i en grupp.

Inom serviceområdet för barnfamiljer kan den vuxna i familjen beviljas rekreationsverksamhet som stärker hens delaktighet och sociala umgänge. Inom serviceområdet för personer i arbetsför ålder genomförs service som främjar och stöder delaktighet och socialt umgänge i form av social rehabilitering eller rehabiliterande arbetsverksamhet.

En tjänst som främjar och stöder delaktighet och socialt umgänge inom serviceområdet för äldre är dagverksamhet för äldre, som produceras som distans- och närtjänst. Syftet med dagverksamheten i form av distanstjänst är att svara på behovet av tidigt stöd. Dagverksamheten för äldre förutsätter att personen har tillräcklig funktionsförmåga för att delta. Den äldre ska själv vilja delta i dagverksamhet som genomförs som distans- och närservice. Dagverksamhet beviljas inte till äldre personer som har beviljats boendeservice.

5 Beslutsfattande och klientplan

Ett skriftligt, överklagbart tjänsteinnehavarbeslut enligt 45 § i socialvårdslagen (1301/2014) fattas för klienten gällande ansökan om stödtjänster. Beslutet har en anvisning om ändringssökande. Beslutet om stödtjänster ska göras utan oskäligt dröjsmål efter att ärendet har anhängiggjorts. Beslutet ska verkställas utan oskäligt dröjsmål, dock senast inom tre (3) månader från att ansökan har anhängiggjorts. Tiden kan vara längre om det på grund av en särskild orsak tar längre att utreda saken eller om det finns en annan särskild grund för dröjsmålet som hänför sig till klientens behov.

I ett jakande beslut om stödtjänster antecknas den tjänst som beviljas, tjänstens omfattning samt giltighetstiden för beslutet, som kan vara för viss tid eller tills vidare. Behovet av en

tjänst som har beviljats tills vidare granskas årligen eller vid behov. Om behovet av stödtjänsten fortsätter efter slutet av en visstidstjänst, ska stödtjänsten ansökas om på nytt. Om tjänsten inte kan beviljas eller förlängas, antecknas grunderna för ett nekande beslut i beslutsdokumentet. Beslutet om stödtjänst delges utan dröjsmål klienten muntligen samt skriftligen. Om en klientplan har utarbetats för klienten, antecknas de beviljade stödtjänsterna i planen.

3.6 Klientavgifter

Enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992, 10 h §) får man ta ut en skälig klientavgift för stödtjänster enligt 19 § 2 mom. i socialvårdslagen, om stödtjänsterna ingår i någon av de klientplaner som förtecknas i 10 h § i lagen om klientavgifter. För stödtjänster tas ut en avgift per tjänst. Priset på en tjänst bestäms enligt de klientavgifter, och den klientavgiftstabell som årligen godkänns av Östra Nylands välfärdsområdesfullmäktige. Välfärdsområdesfullmäktige granskar prisändringsbehovet för tjänsterna årligen. Avgifterna för stödtjänster räknas inte in i avgiftstaket för social- och hälsovården.

Stödtjänsten är avgiftsfri för klienter inom tjänsterna för barnfamiljer som har en gällande klientrelation inom barnskyddet (417/2007, 29 §). Det är möjligt att på ekonomiska grunder hos Östra Nylands välfärdsområde ansöka om nedsättning eller efterskänkning av klientavgiften för en stödtjänst som har producerats som egen produktion eller köpt tjänst. (Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, 734/1992, § 11). När en stödtjänst produceras med servicesedel, kan man vid behov höja servicesedelns värde med ett separat beslut för att säkerställa personens försörjning (lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, 569/2009, 7 §, 8 §). Klienten kontaktar i dessa situationer klienthandledningen för sitt serviceområde.

7 Lagstiftning som styr innehållet i dokumentet

Lagen om hemkommun, 201/1994

Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre, 980/2012

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, 734/1992

Lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården, 569/2009

Lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, 189/2001

Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, 812/2000

Barnskyddslagen, 417/2007

Socialvårdslagen, 1301/2014